

TILSYNSRAPPORT

Skolens arbeid med mål, omfang og gjennomføring av undervisning ved programområde for Medier og kommunikasjon

Nordland fylkeskommune – Bodin videregående skole og maritime fagskole

08.06.2015

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	3
1. Innledning	4
2. Om tilsynet med Nordland fylkeskommune – Bodin videregående skole og maritime fagskole	4
2.1 Fylkesmannen fører tilsyn med offentlige skoler.....	4
2.2 Tema for tilsynet.....	5
2.3 Om gjennomføringen av tilsynet	5
3. Samsvar mellom opplæring og læreplan	6
3.1 Rettslige krav	6
3.2 Fylkesmannens undersøkelser	7
3.3 Fylkesmannens vurderinger.....	7
3.4 Fylkesmannens konklusjon.....	9
4. Samsvar mellom opplæring og vurderingsforskrift	9
4.1 Rettslige krav	9
4.2 Fylkesmannens undersøkelser	11
4.3 Fylkesmannens vurderinger.....	11
4.4 Fylkesmannens konklusjon.....	12
5. Forsvarlig organisering	12
5.1 Rettslige krav	12
5.2 Fylkesmannens undersøkelser	13
5.3 Fylkesmannens vurderinger.....	14
5.4 Fylkesmannens konklusjon.....	15
6. Frist for retting av lovbrudd	15
7. Fylkeskommunens frist til å rette	16
Vedlegg: Dokumentasjonsgrunnlaget.....	17

Sammendrag

Tema og formål

Fylkesmannen åpnet 29.01.2015 tilsyn med Nordland fylkeskommune, Bodin videregående skole og maritime fagskole. Tilsynet ble åpnet fordi Fylkesmannen har mottatt bekymringsmeldinger fra nåværende og tidligere elever ved programområde for Medier og kommunikasjon. Bekymringer er knyttet til manglende undervisning og oppfyllelse av læreplanmål.

Det overordnede målet for tilsynet er å bidra til at elevene får et godt utbytte av opplæringen som tilbys. Tilsynet består av tre områder: skolens arbeid med mål, omfang og gjennomføring av undervisning ved programområde for Medier og kommunikasjon. Formålet med tilsynet er å undersøke om skolen følger opplæringsloven med forskrifter, og å bidra til bedre regel forståelse og regeletterlevelse i fylkeskommune og skole.

Gjennomføring

Etter varsel om tilsyn, har skolen sendt inn redegjørelse med understøttende dokumentasjon. Den 24.03.2015 ble det gjennomført stedlig tilsyn ved Bodin videregående skole og maritime fagskole hvor rektor, avdelingsleder og utvalgte lærere ble intervjuet. I tillegg har vi gjennomført gruppesamtale med elever. Fylkesmannen har vurdert dokumentasjonen, og har gransket skriftlige og muntlige opplysninger.

Avdekkede lovbrudd

Elevers rett til et godt utbytte av opplæringen skjer på skolen. Det er skoleledelsen og de ansatte som i det daglige må arbeide for at elevene skal få et godt utbytte av opplæringen. Fylkeskommunen som skoleeier er likevel øverste ansvarlige for at pliktene i opplæringsloven blir oppfylt. Skoleeier må ha et forsvarlig system for å sikre at kravene i opplæringsloven og tilhørende forskrifter blir oppfylt. Fylkeskommunen er derfor adressat for eventuelle pålegg om retting i samsvar med opplæringsloven § 14-11 tredje ledd.

Fylkesmannen har avdekket forhold som tilsier at praksis må endres.

Status for rapporten og veien videre

I denne tilsynsrapporten er det fastsatt frist for retting av lovbrudd som er avdekket under tilsynet. Fristen er 15.09.2015. Dersom lovbrudd ikke er rettet innen fristen, vil Fylkesmannen i Nordland vedta pålegg om retting med hjemmel i kommuneloven § 60 d. Et eventuelt pålegg om retting vil ha status som enkeltvedtak og vil kunne påklages, jf. forvaltningsloven kapittel VI.

Vi gjør oppmerksom på at Fylkesmannen har kontrollert hvordan forholdene er på tilsynstidspunktet. Vi har derfor ikke kontrollert fortidige forhold i dette tilsynet.

1. Innledning

Fylkesmannen åpnet 29.01.2015 tilsyn med Nordland fylkeskommune, Bodin videregående skole og maritime fagskole. Tilsynet ble åpnet fordi Fylkesmannen har mottatt bekymringsmeldinger fra nåværende og tidligere elever ved programområde for Medier og kommunikasjon. Bekymringer er knyttet til manglende undervisning og oppfyllelse av læreplanmål.

Tilsynet består av tre områder: skolens arbeid med mål, omfang og gjennomføring av undervisning ved programområde for Medier og kommunikasjon. Tilsynet vil undersøke om skolens praksis er i samsvar med læreplanen og vurderingsforskriften, og om skolen er forsvarlig organisert.

Det er fylkeskommunen som har det overordnede ansvaret for at kravene i opplæringsloven blir overholdt, jf. opplæringsloven § 13-10 første ledd. Nordland fylkeskommune er derfor adressat for denne tilsynsrapporten.

I denne tilsynsrapporten er det fastsatt frist for retting av lovbrudd som er avdekket under tilsynet. Fristen er 15.09.2015. Dersom lovbrudd ikke er rettet innen fristen, vil Fylkesmannen i Nordland vedta pålegg om retting med hjemmel i kommuneloven § 60 d. Et eventuelt pålegg om retting vil ha status som enkeltvedtak og vil kunne påklages, jf. forvaltningsloven kapittel VI.

2. Om tilsynet med Nordland fylkeskommune – Bodin videregående skole og maritime fagskole

2.1 Fylkesmannen fører tilsyn med offentlige skoler

Fylkesmannen fører tilsyn med offentlige skoler jf. opplæringsloven § 14-1 første ledd, jf. kommuneloven kap. 10 A. Fylkesmannens tilsyn på opplæringsområdet er lovlightstilsyn jf. kommuneloven § 60 b. Fylkesmannens tilsyn med offentlige skoler er myndighetsutøvelse og skjer i samsvar med forvaltningsrettens regler for dette.

I de tilfeller Fylkesmannen konkluderer med at et rettslig krav ikke er oppfylt, betegnes dette som lovbrudd, uavhengig av om det er opplæringsloven eller forskrifter fastsatt i medhold av denne, som er brutt.

2.2 Tema for tilsynet

Temaet for tilsynet er rettet mot skolens kjernevirksomhet: skolens arbeid med mål, omfang og gjennomføring av undervisning. Det overordnede formålet med tilsynet er å bidra til at alle elever får et godt utbytte av opplæringen gjennom å styrke skolens arbeid med innhold og vurdering.

Hovedpunkter i tilsynet vil være:

- Er skolens praksis i samsvar med læreplanen?
- Er skolens praksis i samsvar med vurderingsforskriften?
- Er skolen forsvarlig organisert?

Tilsynet skal bidra til at fylkeskommunen som skoleeier sørger for at elevene:

- får kjennskap til og opplæring i målene som gjelder for opplæringen
- får nødvendig progresjon i opplæringen
- får opplæring i fagene som LK06 foreskriver i riktig omfang
- får tilbakemeldinger og involveres i eget læringsarbeid for å øke sitt utbytte av opplæringen
- får vurdert kontinuerlig hvilket utbytte de har av opplæringen

Manglende etterlevelse av regelverket kan medføre at elevene ikke får realisert sine muligheter eller får lite utbytte av opplæringen.

2.3 Om gjennomføringen av tilsynet

Tilsyn med Nordland fylkeskommune ble åpnet gjennom brev 29.01.2015. Fylkeskommunen er blitt pålagt å legge frem dokumentasjon for Fylkesmannen med hjemmel i kommuneloven § 60 c.

Det ble gjennomført stedlig tilsyn den 24.03.2015 med åpningsmøte i forkant av intervjuer. Det fremgår av vedlegget hvem som ble intervjuet i tilsynet. I tillegg er det gjennomført gruppesamtale med elever. Fylkesmannens vurderinger og konklusjoner er basert på skriftlig dokumentasjon og opplysninger fra samtale og intervjuer. Det fremgår av vedlegget hvilke dokumenter som inngår i dokumentasjonsgrunnlaget.

Vi gjør oppmerksom på at Fylkesmannen har kontrollert hvordan forholdene er på tilsynstidspunktet. Vi har derfor ikke kontrollert fortidige forhold i dette tilsynet.

3. Samsvar mellom opplæring og læreplan

3.1 Rettslige krav

Nedenfor har vi oppgitt de rettslige kravene for tilsynet med skolens arbeid med opplæringen i fag. Vi viser også til hvilke bestemmelser i opplæringsloven og forskrift til opplæringsloven kravene er knyttet til.

Departementet gir forskrifter om trinn og programområde, om fag, om mål for opplæringen, om omfanget av opplæringen i fagene og om gjennomføringa av opplæring, jf. opplæringsloven § 3-4 om innhold og vurdering i den videregående opplæringa.

Rektor skal organisere skolen i samsvar med forskrifter etter første leddet, og i samsvar med §§ 1-1, 3-3 og 3-4 og forskrifter etter § 1-5.

Rektor skal sikre at opplæringen er i tråd med LK06 og at elevene får opplæring i alle kompetansemålene i fagene gjennom opplæringsløpet. Rektor skal sikre at omfanget av opplæringen i fagene er i henhold til LK06. Rektor skal sikre nødvendig progresjon i opplæringen og se til at elevene får opplæring i de fagene som LK06 foreskriver.

Undervisningspersonalet skal tilrettelegge og gjennomføre opplæringen etter LK06, jf. opplæringsloven § 3-4 og forskrift til opplæringsloven § 1-3.

Lærerne skal lage rammer for at opplæringen er i tråd med LK06 og gjennomføre undervisningen i tråd med kompetansemålene.

Elevene, lærlingene og lærekandidatene skal være aktivt med i opplæringen.

Formålsparagrafen beskriver at elevene skal ha medansvar og rett til medvirkning. Lærerne skal tilrettelegge for at elevene får være aktivt med i opplæringen.

Fag- og timefordeling

Bestemmelser om fag- og timefordelingen og tilbudsstrukturen som gjelder skoleåret 2014-2015, fremgår av vedleggene til rundskriv Udir-1-2014. Dette er en rettslig bindende forskrift om fordeling av fag og timer i de ulike fag.

Læreplan

Læreplan for Medier og kommunikasjon VG1 og VG2 har status som forskrift, og er dermed rettslig bindende.

3.2 Fylkesmannens undersøkelser

Skolen har en årsplan for skoleåret 2014/2015 som inneholder visjoner for skolen, møterutiner og et detaljert årshjul. Årshjulet inneholder blant annet frister for faglærere for å gjennomgå læreplanen for faget. Det finnes også en kontaktlærerhåndbok som viser til kontaktlærers oppgaver både i forhold til læreplanens generelle del og til vurdering.

For mediefagene er det en fagkoordinator som har ansvaret for å følge opp læreplaner og undervisningen i fagene. Det lages årsplaner eller halvårsplaner i alle fag som legges ut på It's Learning eller Iskole. Innholdet i disse varierer fra fag til fag. I noen fag er det en oversikt over aktiviteter fra uke til uke, mens andre fag inneholder tema og kompetansemål. Begrepene som er brukt på planene varierer. I noen fag er de kalt fremdriftsplaner, i andre halvårsplaner. Det er avsatt tid til ukentlige møter for faglærere.

Skolen bruker de vedtatte læreplanene for programområdet Medier og kommunikasjon. I faget Prosjekt til fordypning er det laget lokale læreplaner for vg1 og vg2 innenfor mediefagene. For programfagene er det en fagkoordinator som har ansvaret for å følge opp de 3 mediefagene. Fagkoordinator har ansvar for å gjennomføre ukentlige møter med faglærerne i programfagene. Det er også fagkoordinatorens ansvar å kvalitetssikre eksamensoppgaver.

I prosjekt til fordypning er det lagt opp til ungdomsbedrift.

3.3 Fylkesmannens vurderinger

Skolen har et detaljert årshjul som angir frister for aktiviteter og hva som skal skje på alle nivå i skolen gjennom skoleåret. Rutinene fremstår som kjent og innarbeidet i skolens personale. Systemet ved skolen sikrer en progresjon i arbeidet og at alle fag i LK06 blir dekket.

Det er rutiner for at alle fag skal ha en plan for skoleåret, men Fylkesmannens undersøkelser viser at disse varierer mye. Begrepene som brukes i planene er forskjellig. Dokumentene som er fremlagt viser at noen kalles fremdriftsplaner, noen aktivitetsplaner og noen halvårs- eller årsplaner. Innholdet i planene varierer også mye. Enkelte fag har en ren oversikt over aktiviteter fra uke til uke uten henvisninger til mål, mens andre er mer tema og periodeorientert med læringsmål eller kompetansemål.

Tilsynet har avdekket at Fylkesmannen ikke har vært tydelig nok i begrepsbruken rundt lokal læreplan versus lokalt arbeid med læreplaner. Fylkesmannen har ment å etterspørre prosessen rundt lokalt arbeid med læreplaner, mens flere av de intervjuede har oppfattet at dette var spørsmål om hvorvidt skolen har lokale læreplaner. Det fremgår at skolen lager lokale læreplaner i faget Prosjekt til fordypning.

Fylkesmannen har vært ute etter prosessen med skolens operasjonalisering av sentralgitte kompetansemål. Selv om spørsmålet har vært upresist formulert, mener vi like fullt å ha fått et oversiktsbilde gjennom dokumentasjon og sluttmøte som gjør oss i stand til å konkludere.

Vi kan ikke finne en systematisert praksis ved skolen for lokalt arbeid med å tilpasse læreplanene som sikrer at alle elevene får et likeverdig opplæringstilbud. Gjennom tilsynet kommer det frem at det er lite felles fokus på lokalt læreplanarbeid, og at dette arbeidet i stor grad er individualisert i programfagene. Læreplanene i Kunnskapsløftet forutsetter at skolene forankrer, videreutvikler og tilpasser kompetansemålene lokalt. Kompetansemålene er utformet slik at de gir skolene et lokalt handlingsrom for å tilpasse innhold, arbeidsmåter og organisering i opplæringen (operasjonalisering).

Kompetansemålene i programfagene i Medier og kommunikasjon er svært vide og kan romme mye. De innsendte halvårsplaner i programfagene viser at de fleste bruker kompetansemålene, men det er varierende i hvor stor grad de konkretiserer innholdet i målene. Tilsynet viser at elevene er usikre på hva innholdet i opplæringen skal være. Selv om det står kompetansemål på planer og oppgaver, er det viktig at elevene også forstår hva det er de skal mestre innenfor kompetansemålene.

Fylkesmannen finner en varierende praksis i skolen på dette området. Lærernes innsats på dette området varierer, noen legger mye arbeid i dette mens andre legger mindre arbeid i dette. En utilsiktet konsekvens av dette er at fravær i personalgruppa blir vanskelig fordi progresjon og forutsigbarhet i opplæringssituasjonen vil variere.

Skoleeier framholder at det ikke stilles krav om felles eller enhetlig praksis jf. Utdanningsdirektoratets *Veiledning i lokalt arbeid med læreplaner*. Rammene for fagene er ulike, og skoleeier påpeker at arbeidet kan ha like god kvalitet eller legitimitet dersom det er individualisert arbeid som ligger bak. Fylkesmannen vil ikke benekte dette, men vi har i tilsynet lett etter en praksis som gir alle elever et *likeverdig* opplæringstilbud og sikrer

oppfyllelse av lovens minimumskrav. Vi erkjenner at vår bruk av begrepet *enhetlig* kan åpne for flere tolkningsmuligheter. Vi har derfor fjernet begrepet i endelig tilsynsrapport. Like fullt opprettholder vi påleggets innholdsmessighet.

3.4 Fylkesmannens konklusjon

Skolen har et system som legger til rette for å oppfylle skolens forpliktelser i forhold til læreplanen. Skolens fagkoordinator sikrer at alle kompetansemål blir tatt med i planer og skolens rutiner sikrer at alle lærerne gjennomgår kompetansemålene og egen undervisning opp mot dem.

Skolen har ikke en praksis som sikrer at kompetansemålene i programfagene blir forankret, videreutviklet og tilpasset lokalt. Det gjøres individuelt, men vi kan ikke finne en praksis for lokalt arbeid med læreplaner ved skolen som sikrer et likeverdig opplæringstilbud til elevene.

4. Samsvar mellom opplæring og vurderingsforskrift

4.1 Rettslige krav

Nedenfor har vi oppgitt de rettslige kravene for tilsynet med skolens arbeid med underveisvurdering for å øke elevens læringsutbytte av opplæringen. Vi viser også til hvilke bestemmelser i opplæringsloven og/eller i forskrift til opplæringsloven kravene er knyttet til.

Departementet gir forskrifter om vurdering av elever, lærlinger, lærekandidater, privatister og praksiskandidater, om klage på vurderinga, om eksamen, om fag- og svenneprøve og om dokumentasjon, jf. opplæringsloven § 3-4 om innhold og vurdering i den videregående opplæringa.

Elevene skal få veiledning i hvilke kompetansemål fra LK06 eller mål i IOP-en som opplæringen er knyttet til.

Eleven skal gjøres kjent med målene for opplæringen, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-1. Dette gjelder for alle årstrinn og gjelder også for elever med individuelle mål i en IOP. Elevene skal gjøres i stand til å forstå hva de skal lære, og hva som er formålet med opplæringen. Lærerne gjennomfører opplæringen og må kommunisere dette til elevene. Rektor må organisere skolen for å sikre at undervisningspersonalet formidler dette til elevene.

Elevene skal få veiledning i hva det legges vekt på i vurderingen i faget.

Eleven skal kjenne til hva som vektlegges i vurderingen av hans eller hennes kompetanse, og hva som er grunnlaget for denne vurderingen, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-1. Det betyr at elevene skal kjenne til hva som kjennetegner ulik grad av kompetanse, og hva det legges vekt på i vurderingen av en prestasjon. Kravet til at dette skal være kjent, innebærer noe mer enn at informasjonen er tilgjengelig for elevene. Lærerne må kommunisere grunnlaget for vurderingen til elevene. Rektor må organisere skolen for å sikre at undervisningspersonalet formidler dette til elevene.

Elevene skal få tilbakemeldinger på hva de mestrer, og veiledning i hva de må gjøre for å øke sin kompetanse.

Vurderingen underveis i opplæringen skal gi god tilbakemelding og veiledning til eleven og være et redskap i læreprosessen, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-2. Underveisvurdering skal bidra til at eleven øker sin kompetanse i fag, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-11. Underveisvurderingen skal gis løpende og systematisk, den kan være både skriftlig og muntlig, skal inneholde begrunnet informasjon om kompetansen til eleven og skal gis med sikte på faglig utvikling.

Underveisvurdering skal brukes som et verktøy i læreprosessen

Formålet med vurdering i fag er å fremme læring underveis og uttrykke kompetansen til eleven, lærlingen og lære kandidaten underveis og ved avslutningen av opplæringen i faget, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-2. Underveisvurderingen skal brukes som et redskap i læreprosessen, som grunnlag for tilpasset opplæring og skal bidra til at eleven, lærlingen eller lære kandidaten øker sin kompetanse i faget.

Elevene skal involveres i vurderingen av eget læringsarbeid.

Elevene skal delta aktivt i vurderingen av eget arbeid, egen kompetanse og egen faglig utvikling, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-12. Lærerne må sørge for at elevene involveres i dette. Elevens egenvurdering skal være en del av underveisvurderingen.

Det skal gis halvårsvurdering uten karakter midt i opplæringsperioden.

Halvårsvurdering i fag er en del av underveisvurderingen. Denne skal gi informasjon om elevens kompetanse i fagene, og gi veiledning om hvordan eleven kan øke sin kompetanse, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-13.

Krav til dokumentering av underveisvurderinga

Fra 8. årstrinn skal alle elever hvert halvår få halvårsvurdering med karakter i fag og i orden og i atferd dokumentert skriftlig. Fravær skal også dokumenteres kvart halvår, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-16

4.2 Fylkesmannens undersøkelser

Skolens årshjul angir frister for vurdering. Skolen har også rutinebeskrivelser for ansatte som viser hvordan vurdering skal foregå.

I november og mars er det frist for alle faglærere til å gi elevene milepælmelding i fagene. Denne meldingen skal brukes av kontaktlærerne til elevsamtaler hvert halvår. Det meste av den skriftlige kommunikasjonen med elevene foregår gjennom It's Learning eller Iskole.

Det gis halvårsvurdering av elevene i form av karakterutskrift, og det vises til vurderinger i skolens digitale plattformer. Elevene får som regel oppgavene utdelt gjennom skolens LMS. Oppgavene viser til kompetansemål og inneholder også ofte kriterier for måloppnåelse, men ikke alltid.

4.3 Fylkesmannens vurderinger

Skolens rutiner sikrer at elevene får jevnlig underveisvurdering i fagene. Bruken av LMS sikrer at elevene har tilgang til vurderingene underveis i opplæringen, og Iskole sikrer at det blir gitt både vurdering med og uten karakter.

Elevene må vite hva de skal lære, det vil si kjenne til målene for opplæringen. I tillegg har de rett til å få kompetansen sin vurdert. Skolens milepælmeldinger viser en stor forskjell i de tilbakemeldingene elevene får i fagene. Sammenholdt med andre funn i tilsynet tilsier det at elevene ikke får den informasjonen de trenger for å kunne utvikle sin kompetanse.

Rutinene er på plass for å sikre dette, men vi kan ikke se at det følges opp at den informasjonen lærerne legger inn i milepælmeldingen er god nok for at elevene skal få den informasjonen de trenger. Det er for eksempel enkelte som har lagt inn standardformularer som ikke gir elevene informasjon om faglig ståsted eller veien videre. Andre legger inn egnete tilbake- og fremovermeldinger.

Fylkesmannen er inneforstått med at milepælmeldingen ikke viser den faktiske underveisvurderingen som gis. Ifølge skolen viser meldingen at underveisvurdering faktisk er gitt, og systemet er ment for kontaktlærers mulighet for å se elevens totale opplæringssituasjon. Også her finner vi variasjoner i bruken av dette systemet, noe som kan indikere variasjon på andre tilstøtende områder. Fylkesmannen vil påpeke at dersom dette systemet ikke brukes etter hensikten, vil det gi et feilaktig bilde. Vi kan ikke se at systemet formidler elevens faglige ståsted. Skolen må være omforent i sin forståelse av hva som skal nedtegnes her dersom systemet skal oppnå sin hensikt.

Skoleeier framholder at systemet med milepælmelding ikke er ment å være halvårsvurdering. Milepælmelding er et frivillig supplement som skolen har innført som rutine. Halvårsvurderingen ble satt uka før jul og alle karakterer settes i det skoleadministrative systemet iSkole. Skoleeier påpeker at det ikke stilles formkrav til underveisvurdering, det er vide rammer/valgfrihet og at den ofte skjer muntlig. Nordland fylkeskommune har et skoleadministrativt system som sikrer omfattende og betryggende dokumentasjon av prøveresultat, faglærers kommentarer og begrunnelser, fagsamtaler og elevsamtaler, jf. skoleeier.

Under tilsynet har Fylkesmannen sammenholdt skriftlig dokumentasjon som skolen har oversendt med muntlig informasjon i form av intervjuer, og primært samtale med elever. Dette gir et *samlet* kunnskapsgrunnlag som overskrider systemet med milepælmeldinger, og vi har vektlagt den muntlige informasjonen i vår vurdering. Vi kan selvfølgelig ikke konkretisere dette ytterligere, da vi ikke har anledning til å referere direkte til intervjuer og samtaler. Vi vil imidlertid påpeke at milepælmeldingene avdekker store variasjoner i bruken av meldingene, noe som kan være en indikator på ulik praksis. Når dette understøttes av muntlig informasjon, styrker det Fylkesmannens funn om at vurderingsarbeidet ved skolen er varierende og ikke systematisk sikrer likeverdig behandling av elevene.

Det fremstår som en rutine ved skolen at når det gis oppgaver så skal kompetansemålene stå. Det er en god rutine, men som påpekt i kapittel 3 er det ikke nok at elevene kjenner til kompetansemålet. De må også forstå hva de skal lære og hvordan. Her synes det som mangelen på systematisert praksis for lokalt læreplanarbeid gir rom for individuelle forskjeller. Dette gjør at elevene og delvis også personalet blir usikre på hva undervisningen skal inneholde, og vurderingen blir vanskelig å sette i sammenheng med målene.

4.4 Fylkesmannens konklusjon

Skolen har rutiner og en organisering som legger til rette for arbeidet med vurdering. Tilsynet viser at rutinene ikke følges godt nok opp av ledelsen, og at vurderingsarbeidet ved skolen er varierende. Skolens praksis tilfredsstillende ikke kravene til halvårsvurdering. Skoleeier må sikre at lovens minimumskrav blir ivaretatt.

5. Forsvarlig organisering

5.1 Rettslige krav

Nedenfor har vi oppgitt de rettslige kravene for tilsynet med rektors ansvar for å organisere skolen i samsvar med forskriften. Vi viser også til

hvilke bestemmelser i opplæringsloven og i forskrift til opplæringsloven kravene er knyttet til.

Rektor skal organisere skolen i samsvar med forskrifter etter første leddet, og i samsvar med §§ 1-1, 3-3 og 3-4 og forskrifter etter § 1-5.

Rektor skal sikre at opplæringen er i tråd med LK06 og at elevene får opplæring i alle kompetansemålene i fagene gjennom opplæringsløpet. Rektor skal sikre at omfanget av opplæringen i fagene er i henhold til LK06. Rektor skal sikre nødvendig progresjon i opplæringen og se til at elevene får opplæring i de fagene som LK06 foreskriver.

Undervisningspersonalet skal tilrettelegge og gjennomføre opplæringen etter LK06, jf. opplæringsloven § 3-4 og forskrift til opplæringsloven § 1-3.

Lærerne skal lage rammer for at opplæringen er i tråd med LK06 og gjennomføre undervisningen i tråd med kompetansemålene.

Elevene, lærlingene og lærekandidatene skal være aktivt med i opplæringen.

Formålsparagrafen beskriver at elevene skal ha medansvar og rett til medvirkning. Lærerne skal tilrettelegge for at elevene får være aktivt med i opplæringen.

Fag- og timefordeling

Bestemmelser om fag- og timefordelingen og tilbudsstrukturen som gjelder skoleåret 2014-2015, fremgår av vedleggene til rundskriv Udir-1-2014. Dette er en rettslig bindende forskrift om fordeling av fag og timer i de ulike fag.

Læreplan

Læreplan for Medier og kommunikasjon VG1 og VG2 har status som forskrift, og er dermed rettslig bindende for skolen.

5.2 Fylkesmannens undersøkelser

Det er en avdelingsleder som har ansvaret for programområdet Medier og kommunikasjon. Denne avdelingslederen har også ansvaret for andre programområder. Programfagene har en egen fagkoordinator som har ansvaret for å følge opp det faglige samarbeidet mellom faglærerne og kvalitetssikre eksamensoppgaver.

Skolen har et eget datasystem som inneholder de enkelte fagenes timetall og som er oppdatert med de siste bestemmelsene i fag- og

timetallsfordeling. Dette programmet brukes når det legges timeplaner. I systemet er det også lagt opp til at lærerne rapporterer timer som er avholdt og ikke avholdt av forskjellige grunner. Ledelsen følger dette opp og det blir vurdert om det skal settes inn kompensierende undervisning.

Vikarer som settes inn ved fravær er som regel lærere ved skolen. Det er avdelingsleder som har ansvaret for å sette inn vikar eller omorganisere ved fravær. Rutinene er at lærere skal melde inn fravær til avdelingsleder før kl. 8 om morgenen. Det har skjedd glipper i systemet der enkelte klasser har blitt sittende uten lærer i noen enkelttimer.

5.3 Fylkesmannens vurderinger

Det rettslige grunnlaget for vurderingen av skolens forsvarlige organisering er det samme som for vurderingen av skolens arbeid med opplæringen i fag. Rektors organisering av personalet og sikringen av faktisk gjennomføring av opplæringa er trukket ut som eget punkt av hensyn til de bekymringer som lå til grunn for tilsynet. Tilsynet gjør kontroll av tilstanden på tilsynstidspunktet.

Skolen har gode og tydelige rutiner for å sikre at alle fagene får korrekte timetall når timeplanene legges. Det er en tydelig linje i ansvarsfordelingen fra rektor og ned til avdelingsleder. Denne linjen er ikke like tydelig når det kommer til fagkoordinators ansvar. Dette er ment å være et faglig ansvar, men det kommer i tilsynet frem at det kan være en vanskelig balansegang mellom det faglige ansvaret og personalansvar. Det er likevel klart at personalansvaret formelt ligger hos avdelingsleder.

Datasystemet som skolen bruker sikrer også at det blir registrert timer som faller bort som følge av forskjellige forhold. Det kan være fellesdager eller sykdom. Svakheten ved systemet er at det baserer seg på at lærerne registrerer i systemet timer som faller bort. Tilsynet viser at dette er et område som personalet selv mener kan bli bedre.

Tilsynet viser at det blir satt inn vikar ved fravær. Det er som regel ledige faglærere fra programområdet som blir brukt. Det blir sjelden satt inn eksterne vikarer. Dette fører til at vikarene er kjent med skolen og faglærte. Vi ønsker i denne forbindelse å vise våre vurderinger i kapittel 3 om lokalt læreplanarbeid.

Det er tilfeller der det ikke har blitt satt inn vikar, men dette synes å være unntak fra regelen og et resultat av misforståelser, ikke manglende rutiner eller systemsvikt.

Fylkesmannen registrerer at skolen har satt inn tiltak som følge av bekymringsmeldingene fra elevene. Eksempler på dette er sammenslåing av klasser og tilbud om ekstra støtte foran eksamen. Tiltakene skal virke avbøtende på forhold som har hatt negativ innvirkning på elevenes

opplæring. Sånn sett har systemet agert på avdekkede forhold allerede før og på tilsynstidspunktet.

Vi gjør oppmerksom på at Fylkesmannen har kontrollert hvordan forholdene er på tilsynstidspunktet. Vi har derfor ikke kontrollert fortidige forhold i dette tilsynet.

5.4 Fylkesmannens konklusjon

Det er Fylkesmannens vurdering at skolen er forsvarlig organisert. De nasjonale føringene for timetall følges og skolen følger opp at undervisningen gjennomføres. Det settes inn faglærte vikarer i de fleste timer som faller bort grunnet sykdom. Den store variasjonen i innholdet i årsplaner kan gjøre det vanskelig for vikarer å følge opp undervisningen.

6. Frist for retting av lovbrudd

Fylkesmannen har i kapitlene 3 til og med 4 konstatert lovbrudd. I denne rapporten gis Nordland fylkeskommune frist til å rette lovbrudd, jf. kommuneloven § 60 d.

Frist for retting er 15.09.2015. Fylkeskommunen må innen denne datoen sende Fylkesmannen en erklæring om at det ulovlige forholdet er rettet og en redegjørelse for hvordan lovbruddet er rettet.

Dersom lovbrudd ikke rettes innen den fastsatte fristen, vil Fylkesmannen vedta pålegg om retting. Et eventuelt pålegg om retting vil ha status som vedtak og vil kunne påklages, jf. forvaltningsloven kapittel VI.

Følgende pålegg er aktuelle å vedta etter utløp av rettefristen i denne rapporten:

1. Nordland fylkeskommune må sørge for at det lokale arbeidet med læreplaner ved Bodin videregående skole og maritime fagskole oppfyller kravene til opplæringsloven § 3-4, jf. forskrift til opplæringsloven §§ 1-1, 3-1 og 3-2.

Nordland fylkeskommune må i denne forbindelse se til at:

- a. Rektor sikrer at skolen har en praksis for lokalt læreplanarbeid som sikrer at elevene får et likeverdig opplæringstilbud i programfagene.

- b. Rektor sikrer at undervisningspersonalet ivaretar elevens rett til å kjenne til mål for opplæringen, hva som blir vektlagt i vurderingen av kompetanse, og hva som er grunnlaget for vurderingen.

2. Nordland fylkeskommune må sørge for at den individuelle underveisvurderingen ved Bodin videregående skole og maritime fagskole bidrar til at elevene får realisert sine muligheter til å nå målene for opplæringen, jf. opplæringsloven § 3-4 og forskrift til opplæringsloven §§ 3-1, 3-2, 3-11, 3-12 og 3-13.

Nordland fylkeskommune må i denne forbindelse se til at:

- a) Lærerne veileder elevene i hva det legges vekt på i vurderingen i det enkelte faget.
- b) Lærerne veileder elevene om hva de må gjøre for å øke sin kompetanse i det enkelte faget.
- c) Skolen har implementert rutine som sikrer at det i halvårsvurderingen
 - gis informasjon om elevens kompetanse i fagene.
 - gis veiledning om hvordan eleven kan øke kompetansen sin.

7. Fylkeskommunens frist til å rette

Som nevnt i kapittel 5 ovenfor er fylkeskommunen gitt frist for å rette de ulovlige forholdene som er konstatert i denne rapporten.

Frist for tilbakemelding er 15.09.2015.

Fylkeskommunen har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

Vedlegg: Dokumentasjonsgrunnlaget

Følgende dokumenter inngår i dokumentasjonsgrunnlaget for tilsynet:

- Redegjørelse fra rektor i oversendelsesbrev datert 20.02.2015
- Håndbok for kontaktlærere ved de videregående skolene i Nordland fylkeskommune
- Kontaktlærerordningen – brev om tidsressurs datert 27.04.2012
- For kontaktlæreren de første dagene ved Bodin vgs. og MF
- Fraværsoppfølging Bodin vgs. og MF
- Årsplan 2014-2015
- 8 eksempler på lokal læreplan for Prosjekt til fordypning
- Halvårsplan MK2AB Bildefag
- Årsplan 2014-2015 for kroppsøving MK2AB
- Framdriftsplan vår 2015 for MK2 Norsk
- Årsplan PTF/UB – MK2B
- Framdriftsplan 2014-2015 for MK2 Engelsk
- Halvårsplan MK2A, kommunikasjon og produksjon
- Halvårsplan for MK1A og 1B MD
- Framdriftsplan i norsk høsten 2014 for MK1B
- Årsplan 2014-2015 for kroppsøving MK1A/1B
- Årsplan matematikk høsten 2014 for MK
- Årsplan matematikk våren 2015 for MK
- Årsplan matematikk høst 2014 for MK
- Framdriftsplan i norsk høsten 2014 for MK1A
- Grov årsplan i naturfag 2014-2015 for MK
- Halvårsplan mediedesign, mediekommunikasjon og medieproduksjon
- Årsplan mediedesign, mediekommunikasjon og medieproduksjon for MK1A og 1B
- Tracks – fleksibilitet gjennom årsplaner. Engelsk for yrkesfag for VG1 og VG2. 2013-2014.
- Halvårsplan for naturfag MK
- Plan for mediekommunikasjon 1 MK1B uke 36-50
- Halvårsplan for MK1A og 1B MD
- Framdriftsplan i norsk høsten 2014 for MK1A
- Årsplan 2014-2015 for kroppsøving MK1A og 1B
- Halvårsplan vår 2015 for matematikk MK
- Framdriftsplan i norsk høsten 2014 for MK1A
- Grov årsplan i naturfag 2014-2015 for MK
- Årsplan for MD, MK og MP for MK1A og 1B

- Tracks – fleksibilitet gjennom årsplaner. Engelsk for yrkesfag for VG1 og VG2. 2013-2014.
- Halvårsplan for naturfag MK
- Utskrifter av milepælmeldinger for perioden 01.08.2014-31.12.2014
- Karakterutskrifter for skoleåret 2014-2015
- Utskrifter av milepælmeldinger for perioden 01.08.2014-19.02.2015
- Rutine for milepælmeldinger gyldig fra 31.01.2014
- Referater fra møter i skolemiljøutvalget 05.11.2014, 12.12.2014 og 23.01.2015.
- Innkalling til møte i skolemiljøutvalget 04.03.2015
- Fraværplakaten
- Notat om vikarer
- Referater fra elevrådsmøter 31.10.2012, 09.01.2013, 06.02.2013, 27.02.2013, 10.04.2013, 08.05.2013, 11.09.2013, 06.11.2013, 04.12.2013, 08.01.2014, 05.02.2014, 05.03.2014, 26.03.2014, 21.05.2014, 04.06.2014, 01.10.2014, 05.11.2014, 03.12.2014, 14.01.2015, 04.02.2015, 07.11.ukjent år.
- Saksliste til elevrådsmøte 30.10.2013
- Oversikt over elevtillitsvalgte
- Referat fra styremøte 22.05.2013
- Referat fra nominasjonsmøte 30.01.2013
- Tilbakemelding etter foreldremøtet 22.10.2014. Brev datert 07.11.2014 fra skolen til foreldre og foresatte til elever i VG2 MK.
- Rapport etter avholdte elevsamtaler i MK2A høsten 2014
- Rapport om funn i elevsamtaler for MK 2B høsten 2014
- Oversikt over lærerfravær i perioden fra august 2014 til februar 2015
- Utskrift av Budsjettoppfølging 2014 – lønn til vikarer
- Årsplan for MK 2014/2015
- Læreplan i felles programfag i VG1 medier og kommunikasjon
- Mail til Fylkesmannen 05.05.2015 fra elev, vedlagt notat fra elever ved MK2A og MK2B datert 16.10.2014
- Mail til Fylkesmannen 21.10.2014 fra elev (bekymringsmelding)
- Svarebrev fra Fylkesmannen av 14.11.2014 etter mail av 21.10.2014
- Oversikt over klasse MK2A og MK2B med kontaktlærere og elever
- Mail fra kontaktlærer 28.04.2015, vedlagt eksempler på underveisvurdering på VG1 og VG3
- Mail fra rektor 27.04.2015, vedlagt eksempler på prøver og tilbakemeldinger/veiledning i programfag og tverrfaglige prøver

- Skoleeiers svar på foreløpig tilsynsrapport av 11.05.2015, vedlagt oversikt over skolens lokale arbeid med læreplaner og rundskriv KMA 26-2011.
- Mail fra rektor 23.04.2015, vedlagt 3 PDF-filer som viser møtестruktur MK DH vår 2015, fellesmøter og vurdering ved Bodin vgs.

Intervjuer

Det ble gjennomført stedlig tilsyn den 24.03.2015, og det ble da avholdt intervjuer med:

- Rektor Leif Magne Eggestad
- Avdelingsleder Bjørn Lien
- Faglærer og fagkoordinator Tore Johan Valle
- Kontaktlærere Fredrik G. Frich Wiksaas og Tore Johan Valle fra VG2 MK
- Kontaktlærere Astri Lund Eriksen og Anne-Guri Storjord fra VG1 MK

Det ble også gjennomført gruppesamtale med elever fra VG2 MK.